

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ THIẾT BỊ DẠY HỌC Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƯ PHẠM TRUNG ƯƠNG

VŨ XUÂN HÙNG*

Abstract: To improve the quality of education and training, education management must be carried out in all aspects, even teaching equipments with aim to facilities teaching activities. The article offers the solutions to improve the efficiency of teaching equipment management at National College of Education.

Keywords: Teaching; measures, management, teaching equipment.

1. Đặt vấn đề

Thiết bị dạy học (TBDH) là những phương tiện cần thiết được người dạy và người học sử dụng trong quá trình dạy học nhằm phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo trong hoạt động, khám phá và lĩnh hội tri thức của người học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đạt được mục tiêu giáo dục đã đề ra. Có thể nói, TBDH là thành phần và là điều kiện quyết định cho hiệu quả của hoạt động dạy học, nên quản lý TBDH là một trong những nhiệm vụ quan trọng của các nhà trường.

Hòa chung với công cuộc đổi mới toàn diện về giáo dục, trong những năm gần đây, Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương đã không ngừng cố gắng thực hiện đổi mới về nội dung, phương pháp dạy học cũng như cách thức quản lý, bao gồm cả công tác quản lý TBDH, để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo. Tuy nhiên, hoạt động quản lý TBDH của nhà trường chưa thực sự đạt hiệu quả như mong muốn do nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan. Chính vì vậy, nghiên cứu, đánh giá thực trạng và xây dựng một hệ thống các biện pháp quản lý TBDH ở Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương là việc làm cấp thiết để tăng cường hiệu quả sử dụng TBDH trong dạy học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường, đồng thời tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu thực tế của xã hội.

2. Quản lý thiết bị trường học là quản lý một trong những thành tố của quá trình dạy học. Thực hiện tốt công tác này sẽ tạo bước chuyển biến cơ bản trong quản lý giáo dục và nâng cao chất lượng giáo dục, thúc đẩy bước chuyển biến sự nghiệp giáo dục phát triển toàn diện nhằm đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH đất

nước. Dưới đây là một số biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý TBDH ở Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương.

2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ, giảng viên, học sinh, sinh viên (HS, SV) về sử dụng, bảo quản TBDH

Nhận thức định hướng hành động: Khi cán bộ, giảng viên và HS, SV của nhà trường có nhận thức đúng thì sẽ phát huy được tác dụng của chế định GD-ĐT trong việc thực hiện mục tiêu quản lý hoạt động TBDH phục vụ cho hoạt động đào tạo của nhà trường đồng thời huy động được sức mạnh tổng hợp của các cá nhân, đơn vị, các tổ chức, đoàn thể trong nhà trường. Do đó, để nâng cao hiệu quả quản lý TBDH thì trước hết phải nâng cao nhận thức cho cán bộ, giảng viên, HS, SV của nhà trường trong việc sử dụng và bảo quản các thiết bị đó.

Để thực hiện biện pháp này, người cán bộ quản lý cần:

- Tuyên truyền chế định GD-ĐT: Luật, nghị quyết Quốc hội, quy định, kế hoạch quản lý, sử dụng TBDH cho cán bộ, giảng viên, nhân viên, HS, SV của nhà trường.

- Tổ chức các buổi hội thảo chuyên đề về quản lý, sử dụng TBDH... đến giảng viên, giáo viên và HS, SV toàn trường.

- Xây dựng những quy định của nhà trường về quản lý TBDH phù hợp với tình hình thực tiễn. Các quy định ban hành phải ngắn gọn, cụ thể và thường xuyên cập nhật và phù hợp với tình hình thực tế của nhà trường.

* Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương

- Phát huy chức năng của các tổ chức chính trị - xã hội trong nhà trường để phối hợp thực hiện các quy định. Chi bộ đảng, Công đoàn, Đoàn Thanh niên và các tổ chức khác trong nhà trường phải lấy việc nâng cao hiệu lực chế định GD-ĐT và kế hoạch quản lý TBDH trong trường là một trong những nhiệm vụ quan trọng chủ yếu của mình.

- Nâng cao trách nhiệm của đội ngũ cán bộ quản lý cấp phòng khoa và giáo viên chủ nhiệm, nhân viên phụ trách TBDH, tạo điều kiện vật chất, tinh thần và bố trí thời gian hợp lý cho họ thực hiện hoạt động giám sát.

2.2. Nâng cao hiệu quả sử dụng TBDH phục vụ hoạt động đào tạo của nhà trường. Nâng cao hiệu quả sử dụng TBDH giúp cho cán bộ, giảng viên của nhà trường có thể sử dụng TBDH phù hợp với nội dung bài học, nhằm đảm bảo thực hiện đổi mới phương pháp dạy học đồng thời giúp HS, SV được tiếp cận tốt và thường xuyên với các thiết bị học tập hiện đại từ đó khám phá kiến thức, rèn luyện kĩ năng nghề nghiệp hiệu quả nhất. Bên cạnh đó, quản lý việc sử dụng thiết bị sẽ giúp các đơn vị và cá nhân trong trường có ý thức kỉ luật trong việc sử dụng các phương tiện kĩ thuật, thiết bị; biết bảo quản, bảo dưỡng để được sử dụng lâu dài.

Với nội dung này, người cán bộ quản lý cần chủ động thực hiện:

- Xây dựng và triển khai kế hoạch sử dụng, bảo quản, bảo dưỡng TBDH vào đầu năm học;

- Bồi dưỡng kĩ năng, nghiệp vụ sử dụng, bảo quản, bảo dưỡng thiết bị cho các cán bộ, giảng viên, HS, SV nhà trường nhằm nâng cao chất lượng dạy học và hiệu quả GD-ĐT;

- Lập kế hoạch theo dõi, thời khóa biểu mượn và sử dụng TBDH của cán bộ, giảng viên, HS, SV;

- Quy định rõ về chế độ đãi ngộ và chế độ khen thưởng đối với những tập thể, cá nhân trong nhà trường có thành tích trong xây dựng, sử dụng, bảo dưỡng TBDH.

2.3. Thực hiện triệt để phân cấp quản lý TBDH trong nhà trường. Để tránh sự chồng chéo trong quản lý TBDH phục vụ công tác đào tạo, dẫn tới việc khai thác sử dụng đạt hiệu quả chưa cao, nhà trường phải thống nhất giao cho một đơn vị duy nhất quản lý (đầu tư, xây mới, mua sắm, cải tạo, sửa chữa, thanh lý TBDH). Đơn vị này có nhiệm vụ triển khai các quy định của nhà trường về lập kế hoạch, đầu tư, mua sắm, cải tạo, sửa chữa, quản lý sử dụng TBDH phục vụ đào tạo.

Khi đó, đơn vị được giao nhiệm vụ quản lý TBDH cần phải tham mưu cho ban giám hiệu về: - Việc tổ chức thực hiện và phối hợp, phân cấp cho các đơn vị trong trường một cách hợp lý về việc quản lý và sử dụng TBDH của nhà trường; - Kế hoạch mua sắm trang bị TBDH mới, thanh lý những thiết bị không còn giá trị sử dụng.

Để thực hiện được biện pháp này, bên cạnh sự phân cấp triệt để về quản lý TBDH còn cần có sự phối kết hợp chặt chẽ giữa các đơn vị trong toàn trường, đặc biệt là phối hợp của phòng Kế hoạch - Tài vụ và phòng Quản lý - Đào tạo. Ngoài ra, cần bổ sung thêm nhân lực, đặc biệt là cán bộ có trình độ quản lý, sử dụng TBDH.

2.4. Tăng cường kiểm tra, đánh giá việc quản lý, khai thác, sử dụng TBDH phục vụ đào tạo. Nhằm nâng cao ý thức, trách nhiệm của mỗi cán bộ giảng viên, HS, SV trong việc quản lý, khai thác, sử dụng TBDH đồng thời phát hiện và điều chỉnh kịp thời những sai phạm, những bất cập trong quản lý, khai thác, sử dụng TBDH, người cán bộ quản lý trong nhà trường cần tăng cường hoạt động kiểm tra, đánh giá.

Để thực hiện hiệu quả biện pháp này, cần phải: - Thành lập tổ thanh tra, kiểm tra, đánh giá chất lượng quản lý và sử dụng TBDH phục vụ đào tạo; - Xây dựng kế hoạch tổng thể và thanh kiểm tra thường xuyên, định kì, đột xuất công tác quản lý, sử dụng, bảo quản TBDH phục vụ đào tạo để từ đó xác định được những tồn tại, hạn chế, bất cập trong quản lý và có những kiến nghị thay đổi, điều chỉnh cho phù hợp; - Ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý TBDH. Đồng thời tập huấn, hướng dẫn cho các cán bộ phụ trách TBDH của các đơn vị quản lý TBDH theo đúng các quy định của nhà trường; - Sau mỗi đợt kiểm tra cần tổng kết, rút kinh nghiệm, khen thưởng những đơn vị và cá nhân thực hiện tốt và xử lý những đơn vị và cá nhân vi phạm việc quản lý khai thác, sử dụng TBDH.

2.5. Quản lý, sử dụng hiệu quả nguồn kinh phí của nhà nước cấp để đầu tư, mua sắm, cải tạo, nâng cấp TBDH phục vụ đào tạo. Việc tham mưu đề xuất sử dụng nguồn kinh phí của tỉnh trong các hoạt động quản lý TBDH phục vụ đào tạo là rất quan trọng. Làm tốt và sử dụng tốt nguồn kinh phí này trong việc xây dựng, mua sắm, sửa chữa thiết bị hàng năm sẽ góp phần đẩy mạnh, nâng cao chất lượng và hiệu quả đào tạo của nhà trường.

Trong những năm gần đây, để đáp ứng nhu cầu học tập của HS, SV, Trường Cao đẳng Sư phạm Trung

ương đã chủ động trang bị những phương tiện kĩ thuật hiện đại song cũng còn nhiều thiết bị chưa thể trang bị được hết và đồng bộ, các thiết bị cũ đã bắt đầu xuống cấp cần phải được kịp thời duy tu, bảo dưỡng, thanh lí và thay thế để đảm bảo cho hoạt động GD-ĐT của nhà trường.

Vì vậy, để thực hiện hiệu quả biện pháp này, nhà trường cần:

- Thực hiện nghiêm túc Nghị quyết của các cấp ủy Đảng, phối hợp chặt chẽ với các tổ chức, đoàn thể nhà trường trong việc quản lí, giám sát việc trang bị, mua sắm, sửa chữa TBDH;

- Xây dựng kế hoạch trình và đề nghị cấp kinh phí và kế hoạch sử dụng nguồn kinh phí để xây dựng, trang bị, mua sắm, sửa chữa TBDH phục vụ đào tạo ngay đầu năm học. Lãnh đạo nhà trường và các đơn vị tham mưu cần nắm chắc nguồn kinh phí được cấp, mục tiêu, nhu cầu tăng cường TBDH từ đó xây dựng kế hoạch đề nghị cấp nguồn kinh phí và sử dụng nguồn kinh phí đúng mục đích, có chất lượng, hiệu quả, tránh lãng phí;

- Phân cấp quản lí và phân công nhân lực để triển khai thực hiện việc xây dựng, mua sắm, sửa chữa TBDH theo nguồn kinh phí đã được duyệt. Sử dụng nguồn kinh phí được cấp để xây dựng, mua sắm trang bị, sửa chữa TBDH.

2.6. Tăng cường công tác xã hội hóa giáo dục trong việc trang bị TBDH phục vụ đào tạo. Công tác xã hội hoá giáo dục có vai trò quan trọng trong mọi hoạt động giáo dục của trường học nói chung của hoạt động quản lí TBDH phục vụ đào tạo nói riêng. Trong hoạt động quản lí TBDH nhà trường thực hiện tốt công tác xã hội hoá giáo dục thì sẽ đảm bảo tốt TBDH góp phần nâng cao chất lượng đào tạo đồng thời phát huy được tác dụng của tài lực và vật lực giáo dục của nhà trường và cộng đồng trong việc thực hiện mục tiêu quản lí nhà trường.

Để làm được điều này, nhà trường cần: - Đánh giá khả năng nội lực (điều kiện, phương tiện trên cơ sở vật chất đã có của trường), khả năng ngoại lực - các lực lượng ngoài trường (đời sống kinh tế văn hoá - xã hội của phụ huynh, của nhân dân địa phương, của các tổ chức đơn vị, của cộng đồng). Đồng thời xem xét, đánh giá mối quan hệ của nhà trường - gia đình - xã hội. Từ đó vạch ra mục tiêu, nội dung, phương pháp vận động các lực lượng trong và ngoài nhà trường cùng tham gia đóng góp sức người, sức của phục vụ đào tạo; - Tổ chức hội nghị, hoặc các

buổi gặp gỡ, trao đổi hoặc các hình thức khác để tuyên truyền, vận động các tổ chức, cá nhân ngoài xã hội quyên góp, ủng hộ tài chính, vật liệu, công lao động nhằm tăng cường xây dựng, trang bị TBDH phục vụ đào tạo cho nhà trường; - Tăng cường liên kết, hợp tác (2000) với các tổ chức, doanh nghiệp, các đơn vị liên kết đào tạo... để trang bị TBDH cho nhà trường; - Vận động cán bộ, giảng viên, HS, SV quyên góp tài chính, vật liệu, công lao động để đóng góp xây dựng và trang bị TBDH cho hoạt động đào tạo của nhà trường; - Thường xuyên thực hiện công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát trong việc sử dụng các nguồn lực, phát huy vai trò của Ban Thanh tra nhân dân trong nhà trường để kiểm soát chặt chẽ việc sử dụng nguồn kinh phí và các nguồn lực khác do được tài trợ, ủng hộ để xây dựng, trang bị TBDH.

3. Kết luận

TBDH là điều kiện rất quan trọng và không thể thiếu được trong quá trình dạy học, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả dạy và học trong nhà trường từ đó nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo của nhà trường. Do đó, để sử dụng hiệu quả các TBDH, cần có những tác động phù hợp của người quản lí trong việc xây dựng, trang bị, sửa chữa, bảo quản, phát triển và sử dụng có hiệu quả hệ thống TBDH phục vụ đào tạo nhằm đưa nhà trường đạt tới mục đích giáo dục và đào tạo. Việc xây dựng và sử dụng các biện pháp quản lí TBDH đồng bộ, đảm bảo tính mục đích, tính tiết kiệm và tính hiệu quả sẽ nâng cao hiệu quả của công tác quản lí TBDH nói riêng và chất lượng đào tạo của nhà trường nói chung. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Phan Quốc Bảo (2011). *Giáo trình quản lí cơ sở vật chất và phương tiện kĩ thuật giáo dục*. Trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh.
- [2] James A. Bernauer, Lawrence A. Tomei (2015). *Integrating Pedagogy and Technology: Improving Teaching and Learning in Higher Education*. Rowman & Littlefield Publishers.
- [3] Trần Khánh Đức (2002). *Giáo dục kĩ thuật - nghề nghiệp và phát triển nguồn nhân lực*. NXB Giáo dục.
- [4] Nguyễn Xuân Thức (2012). *Đại cương khoa học quản lí và quản lí giáo dục*. NXB Đại học Sư phạm.
- [5] Phạm Văn Linh (2014). *Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam: Thời cơ, thách thức và những vấn đề đặt ra*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [6] Tony Wagner (2014). *Cách biệt toàn cầu về thành quả giáo dục*. NXB Trẻ, TP. Hồ Chí Minh.